DPR-501-04/07-07
Zagreb, 9. studenog 2007.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA
n/p ministra prof. dr. sc. Dragana Primorca

Predmet: **Eksperimentalni program zdravstvenog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole**
– *mišljenje, dostavlja se*

Poštovani,

Nastavno na Vaše traženje očitovanja pravobraniteljice za djecu o predloženim programima zdravstvenog odgoja i obrazovanja, nakon razmatranja dostavljenih dopisa, izjava i materijala (Mišljenje Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi upućeno Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa od 29.3.07., Mišljenje MZSS upućeno MZOŠ od 30.10.07., Mišljenje Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja od 10.10.07., Mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje od 10.10.07., Mišljenje Agencije za strukovno obrazovanje od (?), Programi i izjave udruga Grozd i Forum za slobodu odgoja), pravobraniteljica za djecu, temeljem zakonskih ovlasti iz Zakona o pravobranitelju za djecu, profesionalnih kompetencija unutar Ureda, interesa domaće i inozemne javnosti i pravnih subjekata prema ovoj temi, a prvenstveno i temeljno iz obveze zaštite dobrobiti i interesa djece, očituje se kako slijedi:

Stručno povjerenstvo Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za izradu mišljenja o programima zdravstvenog odgoja u školama u svom mišljenju od 29.3.2007. zahtijeva promjene programa koje su istovjetne preporukama pravobraniteljice za djecu, odnosno niti jednim svojim dijelom nisu u suprotnosti s preporukama pravobraniteljice od 26. siječnja 2007.

Iako Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u svom dopisu Uredu pravobraniteljice za djecu od 30. listopada 2007. navodi kako je stručni tim Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi „*…dao suglasnost na provođenje predloženih programa zdravstvenog odgoja u školama*“, iz mišljenja Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi od 30. listopada 2007. proizlazi da njegovo Povjerenstvo, nakon uvida u dostavljene dopune programa, smatra da je usvojen velik broj prijedloga i primjedbi te je poboljšana kvaliteta predloženih programa te se podržava uvođenje eksperimentalnog programa **ukoliko**

udruge GROZD i FORUM u potpunosti usklade svoje programe sukladno svojim potpisanim izjavama.

Pregled završnih verzija programa pokazuje kako udruga Grozd nije u potpunosti uskladila svoj program kao što izjavljuje, dok je Forum za slobodu odgoja, kako proizlazi iz pregleda materijala „Izmjene učinjene u skladu s naputcima Povjerenstva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi“ u cijelosti uskladilo svoj program s naputcima Povjerenstva o čemu je obavijestio i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Izjave o unošenju izmjena u program na žalost još uvijek ne znače da će ih izvođači tako i provoditi. Stoga je selekcija, osposobljavanje i supervizija izvođača programa od izuzetne važnosti.

Iz Završne verzije prijedloga eksperimentalnih programa zdravstvenog odgoja i obrazovanja proizlazi kako Udruga Grozd neke od preporuka Povjerenstva već u polazištu odbacuje teoretskim raspravama i dovođenjem u pitanje kompetentnosti samog Povjerenstva. U materijalu Udruge se navodi „*pitanje svih pitanja glasi: U čemu se sastoji stručna kompetencija ovog Povjerenstva*“ i „*Povjerenstvo je prekoračilo granice svojih kompetencija“*. Da mišljenje povjerenstva nije uvaženo i da program nije niti blizu konačne varijante ilustrira i izjava u kojoj se mišljenja Povjerenstva proglašavaju „*samo jednim mišljenjem sve dok Povjerenstvo ne podastre argumente o načinu i mogućnostima diskriminacije i narušavanja ljudskih prava prema polaznim premisama u uvodnom dijelu ovog programa*“.

Budući da je eksperimentalno provođenje programa predviđeno za drugo polugodište šk.god 2007/08., a do tada se, prema navodima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, predviđa u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i Agencijom za strukovno obrazovanje stručno usavršavanje djelatnika iz uzorka škola, zabrinjava nejasnoća oko toga tko će provoditi edukaciju te kako će se do tada stići provesti natječaj za izbor škola, ostvariti kvalitetnu edukaciju predavača i pripremiti priručnici, sadržaji radionica i prikazi.

Eksperimentalnost programa podrazumijeva vanjsku evaluaciju te pretpostavlja intenzivno praćenje i moguće korekcije, no mišljenja smo da sama eksperimentalnost ne može biti argument za bilo koji sadržaj koji je u suprotnosti s interesima djeteta.

Slijedom svega navedenog, možemo zaključiti kako iz materijala koji su pravobraniteljici za djecu dani na uvid proizlazi, kako većina preporuka danih u siječnju 2007. nije uvažena. Želimo podsjetiti da su se primjedbe Ureda odnosile na: način uvođenja programa, jasnoću u obrazloženju i planiranju kadrovskih uvjeta i evaluacije te Program zdravstvenog odgoja i obrazovanja za osnovnu školu.

Posebno zabrinjava i nedopustivo je što je djeci i roditeljima osnovne škole uskraćena mogućnost izbora jer će se u osnovnoj školi provoditi samo program udruge Grozd iz čega proizlazi da će djeca čiji roditelji ne budu suglasni s ovim programom ostati bez zdravstvenog odgoja.

Na kraju želimo ponoviti da je ovo mišljenje utemeljeno na obvezi pravobraniteljice za djecu da poštuje nacionalne i međunarodne temelje standarde zaštite prava djece. Pri tome želimo iskazati svoje krajnje negodovanje povremenim impliciranjem Uredu, od strane pojedinaca, grupa i institucija, negativnog stava prema obitelji. Ovo je neprihvatljivo upravo stoga što Ured neprestano, i u pojedinačnim predmetima i u općim

inicijativama, naglašava važnost najboljih uvjeta odrastanja i zaštite djece u obitelji kao primarnoj jedinici odgoja i odrastanja, naglašava patnju djece u nekvalitetnim razvodima i promiče važnost obiteljske komunikacije i stvaranja životnog stila odgovornog i kvalitetnog življenja koji se počinje stvarati upravo u obitelji.

U ovom trenutku u potpunosti se slažemo s prijedlogom Povjerenstva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi da se u budućnosti**, po mogućnosti odmah, donese odluka o izradi i provedbi jedinstvenog redovitog programa zdravstvenog odgoja od strane stručnih institucija koje za to imaju nadležnost, znanja i kapacitete provedbe.**

Na kraju napominjemo da Ured pravobraniteljice za djecu nije primio od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa traženo izvješće o tome koje su konkretne izmjene predložene od Povjerenstva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi učinjene u eksperimentalnim programima zdravstvenog odgoja i obrazovanja te jesu li one u suglasju sa standardima kvalitetnog zdravstvenog odgoja koje je pravobraniteljica za djecu navela u svojoj preporuci Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi u siječnju ove godine. Ured nije primio niti izvješće Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi o tome koje su konkretne izmjene tražene kao i o tome jesu li one učinjene.

S poštovanjem,

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU

Mila Jelavić, dipl. iur.

Na znanje:

1. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
   n/p ministra doc. dr. sci. Nevena Ljubičića